

Algemene gegevens	
PPS-nummer	AF-16098
Titel	Gezonde schoollunch: Een onderzoek naar concepten voor gezonde schoollunches en de effecten hiervan op voedselconsumptie en cognitieve prestaties van kinderen op de basisschool
Thema	TKI AF kernthema Consument en Maatschappij
Uitvoerende kennisinstelling(en)	Wageningen Food & Biobased Research Vrije Universiteit Amsterdam
Projectleider onderzoek (naam + emailadres)	Monique Vingerhoeds Monique.Vingerhoeds@wur.nl
Penvoerder (namens private partijen)	J.Ph. van Straaten Nederlands Bakkerij Centrum
Contactpersoon overheid	Cor Wever
Werkelijke startdatum	1-1-2017
Werkelijke einddatum	31-12-2019 (geplande einddatum)

Goedkeuring penvoerder / consortium	
De jaarrapportage dient te worden besproken met de penvoerder/het consortium. De TKI's nemen graag kennis van evt. opmerkingen over de jaarrapportage.	
De penvoerder heeft namens het consortium de jaarrapportage	☒ goedgekeurd ☐ niet goedgekeurd
Evt. opmerkingen over de jaarrapportage:	

Korte omschrijving inhoud/doel PPS
<p>Wat is er aan de hand? Wat doet het project daaraan? Wat levert het project op? Wat is het effect hiervan?</p>
<p>Het voedingspatroon van kinderen in Nederland is voor verbetering vatbaar: de meeste kinderen eten te weinig basisvoedingsmiddelen zoals volkorenbrood en groenten en hierin zijn bovendien grote verschillen tussen sociaal economische groepen. Steeds meer basisscholen gaan over op een continuooster waarbij alle kinderen op school lunchen. Dit creëert een goede kans om gezond eetgedrag op school te ondersteunen.</p> <p>Het <u>doel</u> is samen met kinderen, ouders en schoolpersoneel een gezonde en betaalbare schoollunch te ontwikkelen die een bijdrage levert aan het stimuleren van gezond eetgedrag van kinderen en het verbeteren van de cognitieve prestaties. De schoollunch wordt samengesteld aan de hand van de Richtlijnen Goede Voeding (Schijf van Vijf).</p> <p>De <u>onderzoeksvragen</u> zijn:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Is er draagvlak van kinderen, ouders en scholen voor een gezonde schoollunch?2. Hoe moet de gezonde schoollunch eruit zien en georganiseerd worden?3. Wat is het effect van het aanbieden van een gezonde schoollunch op het gehele voedingspatroon en cognitieve prestaties van kinderen? <p>De studie vindt plaats op basisscholen in Ede en Amsterdam, in verschillende sociaal economische wijken, rekening houdend met verschillende culturele achtergronden.</p> <p>Beoogde <u>impact</u> voor de sector, de wetenschap en de maatschappij:</p> <ul style="list-style-type: none">- Sector: een nieuw afzetkanaal voor innovatieve vermarktbaar gezonde lunchproducten.

- Scholen: de mogelijkheid om concreet invulling te geven aan het onderwerp gezonde voeding.
Leerkrachten: duidelijk kader voor hun rol op het gebied van gezonde voeding.
- Wetenschap: kennis over de haalbaarheid en effectiviteit van gezond schoollunch op de basisschool en nieuwe wetenschappelijke kennis over de relatie tussen gezonde lunch, het gehele voedingspatroon en cognitieve prestaties van basisschoolkinderen in Nederland.
- Maatschappij: kinderen eten steeds minder gezond, als alle 1.5 miljoen kinderen in de basisschoolleeftijd gezond lunchen op school levert dit een grote gezondheidswinst op populatieniveau en worden sociaal economische verschillen in voedingsgedrag verkleind.

Planning en voortgang (indien er wijzigingen zijn t.o.v. het projectplan svp toelichten)	
Loopt de PPS volgens planning?	Ja
Zijn er wijzigingen in het consortium/de projectpartners?	Nee. Het is wel bekend geworden dat het GroentenFruitHuis geen cashbijdrage kan leveren in 2018. Dit was in januari al onder voorbehoud toegezegd.
Is er sprake van vertraging en/of uitgestelde opleverdatum?	Nee
Is er sprake van inhoudelijke knelpunten, geef een korte beschrijving	Nee
Is er sprake van afwijkingen van het ingezette budget/de begroting? Indien financiering uit WR-capaciteit: is er sprake van NAPRO? Zo ja geef een toelichting	Door opstarten van het project en effectieve inzet van middelen loopt het project iets achter op de begroting. Gezien de vele activiteiten die gepland staan voor 2018 en 2019 is de verwachting dat dit ingelopen zal worden. Een reeds aangevraagde kasritmewijziging is goedgekeurd.
Verwacht u een octrooi-aanvraag vanuit deze PPS	Nee

Highlights: geef een korte beschrijving van de belangrijkste resultaten tot nu toe
<ul style="list-style-type: none"> • Het project heeft een huisstijl en een website waarop algemene informatie over het project te vinden is voor verschillende doelgroepen: etenopschool.org • Na ontwikkeling van verschillende interview protocollen, zijn er gesprekken en groepsdiscussies gevoerd met schoolpersoneel (directeuren en leerkrachten), ouders en kinderen over hun perceptie van de huidige schoollunch en een georganiseerde schoollunch. Alle gesprekken zijn getranscribeerd en gecodeerd in Atlas T. De analyse is gestart. De eerste indruk is dat er kansen zijn voor een verzorgde schoollunch, al zijn er zorgen over de praktische haalbaarheid in de huidige schoolsetting. • Op basis van de resultaten uit de gesprekken is er een vragenlijst ontwikkeld voor ouders en voor kinderen met 6 verschillende lunchconcepten: schoolbeleid voor een gezonde lunch, een kant en klaar lunch, zelf brood smeren op school, zelf brood smeren plus salade of soep, warm eten op borden en warm eten zelf opscheppen. Deze lunchconcepten zijn systematisch beschreven en d.m.v. foto's gevisualiseerd. <ul style="list-style-type: none"> ○ 1952 ouders hebben de onlinevragenlijst ingevuld. Bij ouders is ook gevraagd naar betalingsbereidheid. De analyse is gestart. Het eerste beeld is dat ouders een voorkeur hebben voor schoolbeleid of de zelf smeer lunch. ○ 639 kinderen hebben de vragenlijst ingevuld op school (7 scholen). Het eerste beeld is dat de kinderen een voorkeur hebben voor de gezonde lunch van thuis en warm eten zelf opscheppen. Er zijn ook foto's gemaakt van de huidige lunchtrommel om een beeld te krijgen van de huidige lunch. De analyse is gestart. • Er zijn gesprekken met diverse partijen gevoerd om inzicht te krijgen in de logistieke kansen en uitdagingen van een georganiseerde schoollunch. Belangrijke factoren zijn levering van de lunch aan de scholen (hoe vaak, hoe), opslag op de scholen (koeling) en logistiek binnen de school (hoe komt het naar de klas?). • Er is een werkbezoek geweest aan de Gezonde Basisschool van de Toekomst om te leren van hun project. • Op het gebied van financiering van de lunch na afloop van het project is de samenwerking gezocht met de Gezonde Basisschool van de Toekomst, hieruit is een werkgroep gevormd die met dit thema aan de slag gaan. • Er is gestart met werving van scholen voor de interventie die gepland staat voor

september 2018.

- In samenwerking met het RIVM is een analyse gedaan van lunchgedrag van kinderen thuis en op school (data Voedsel Consumptie Peiling). De analyse is bijna afgerond. Eerste beeld is dat er met name verschillen zijn in wat er thuis en op school gedronken wordt, waarbij zuivel vooral thuis geconsumeerd wordt en frisdrank/limonade vooral op school.

Aantal opgeleverde producten in 2017 (geef in een bijlage de titels en/of omschrijving van de producten of een link naar de producten op openbare websites)

Wetenschappelijke artikelen	Rapporten	Artikelen in vakbladen	Inleidingen/ workshops
0	0	0	0

Er is een website opgeleverd en bij een interne conferentie een poster over de data van de Voedsel Consumptie gepresenteerd. Dit stuk is tevens ingediend voor een internationaal congres (ISBNPA).

Actuele samenvatting van het project voor de website Kennisonline

Het voedingspatroon van kinderen in Nederland is voor verbetering vatbaar: de meeste kinderen eten te weinig basisvoedingsmiddelen zoals volkorenbrood en groenten en hierin zijn bovendien grote verschillen tussen sociaal economische groepen. Steeds meer basisscholen gaan over op een continuooster waarbij alle kinderen op school lunchen. Dit creëert een goede kans om gezond eetgedrag op school te ondersteunen.

Het doel van het project is samen met kinderen, ouders en schoolpersoneel een gezonde en betaalbare schoollunch te ontwikkelen die een bijdrage levert aan het stimuleren van gezond eetgedrag van kinderen en het verbeteren van de cognitieve prestaties. De schoollunch wordt samengesteld aan de hand van de Richtlijnen Goede Voeding (Schijf van Vijf).

De onderzoeksvragen zijn:

1. Is er draagvlak van kinderen, ouders en scholen voor een gezonde schoollunch?
2. Hoe moet de gezonde schoollunch eruit zien en georganiseerd worden?
3. Wat is het effect van het aanbieden van een gezonde schoollunch op de inname tijdens de lunch, op het gehele voedingspatroon en op cognitieve prestaties van kinderen?

De studie vindt plaats op basisscholen in Ede en Amsterdam, in verschillende sociaal economische wijken, rekening houdend met verschillende culturele achtergronden.

Bijlage: Titels van producten en links naar informatie op openbare websites (w.o. Kennisonline)

Website van het project: www.etenopschool.org. Email adres: info@etenopschool.org

Kennisonline pagina: <https://www.wur.nl/nl/show/AF16098-Gezonde-schoollunch-1.htm>

Poster: F.C. Rongen, J.C. Seidell, S. Sanjaya, E.J.M. Buurma, C.T.M van Rossum, M.H. Vingerhoeds, E. van Kleef, S.C. Dijkstra.

What's in the lunchbox? The content of lunches consumed at home and at school by Dutch primary school children

Gepresenteerd op de tweede annual meeting van Amsterdam Public Health Research Institute op 23 november 2017.

Akkoord Hans van der Kolk (Topsectorsecretaris)